

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ISSN 2708-9827(online)

ISSN 0201-419X(print)

<https://doi.org/10.37919/0201-419X-2020.93>

КУЛЬТУРА СЛОВА

CULTURE

OF THE WORD

Збірник наукових праць

Заснований у 1967 р.

Випуск 93

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ ДМИТРА БУРАГО
Київ 2020

Засновники:

Національна академія наук України,
Інститут української мови.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 11864 – 735Р від 19.10.2006.

Включено до переліку друкованих наукових фахових видань України
(наказ МОН України від 22.12.2016 №1604).

Відповідальний за випуск – Т. А. Коць.

Редакційна колегія:

С. Я. Єрмоленко (головний редактор), А. М. Архангельська (Чехія),
С. П. Бибик (заступник головного редактора), С. О. Вербич, А. Ю. Ганжа
(заступник головного редактора), К. Г. Городенська, П. Ю. Гриценко,
Є. А. Карпіловська, Т. А. Коць, Н. О. Мех, Ірена Митник (Польща), Василка
Радева (Болгарія), С. О. Соколова, Г. М. Сюта (відповідальний секретар),
В. М. Труб, Фелікс Чижевський (Польща)

*До друку рекомендувала вчена рада Інституту української мови НАН
України (протокол № 13 від 15 грудня 2020 року)*

Збірник присвячено 150-річчю від дня народження Лесі Українки –
знакової постаті української літератури, мови, культури. Матеріали видання
актуалізують роль класика національної культури в розвитку семантико-
стилістичного потенціалу словника, шліфуванні літературної норми, у
введенні української літературної мови на новий інтелектуальний рівень.

Статті акцентують увагу на ролі поетеси в розширенні змістової і мовно-
виражальної площини художнього слова, у репрезентації народнорозмовних,
національних цінностей і мовно-культурних кодів у контексті світової
літературної традиції.

Нове прочитання творів Лесі Українки пов'язане з аналізом естетичної
ваги, сакральності, раціональної та емоційної оцінності її поетичного
словника, у прецедентному осмисленні її літературної спадщини.

Традиційні рубрики «Мова і час», «Слово в художньому творі порушують
актуальні питання нормативності сучасного українського іменослову,
лексичних, граматичних, стилістичних особливостей мови сучасної прози.

Науковий збірник зацікавить дослідників історії української літературної
мови, стилістики тексту, лексикологів, лексикографів, соціолінгвістів і
широке коло читачів.

Адреса редакції:

Інститут української мови Національної академії наук України,
вул. М. Грушевського, 4, Київ, 01001.
Тел.: 278-4281, 279-1885;
e-mail: kultura-slova@ukr.net

ЗМІСТ

ДО 150-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

<i>Єрмоленко Світлана</i> «Як научить байдужих відчувати? Як розбудити розум, що заснув?»	7
<i>Мацько Любов, Сидоренко Олеся</i> Значення мовотворчості Лесі Українки в розвитку української літературної мови	19
<i>Маленко Олена</i> Леся Українка: дух і тіло (лінгвістична рецепція духовно-тілесних модусів у поезії Лесі Українки).....	36
<i>Бибик Світлана</i> Лінгвософія «рабства – свободи» у драмі Лесі Українки «В катакомбах»	48
<i>Коць Тетяна</i> Християнство VS ідея свободи в мовотворчості Лесі Українки	63
<i>Голікова Наталія</i> Лінгвокультурема пісня в поетичному дискурсі Лесі Українки.....	77
<i>Данилюк Ніна</i> Мовний образ Криму в поезії Лесі Українки .	88
<i>Богдан Світлана</i> Про «тільки» і не тільки в мовотворчості Лесі Українки: у пошуках ідіостилю.....	100
<i>Гаджилова Ганна</i> Мова п'єси Лесі Українки «Руфін і Прісцилла»: текстолого-семантичний аспект	115
<i>Ганжа Ангеліна</i> Лінгвософська рецепція декодування документального кінотексту (на прикладі фільмів про Лесю Українку)	134
<i>Самойлова Ірина</i> Мовотворчість Лесі Українки в рецепції дослідників української діаспори початку ХХ ст.	150
<i>Петренко Анастасія</i> Національно-прецедентне ім'я Лесі Українки в рецепції мовців	163

СЛОВО В ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ

Шевчук Зореслава Функційне навантаження градації оцінних значень у портретних описах жінки (на матеріалі творів сучасної української жіночої прози) 174

МОВА І ЧАС

Макарець Юлія Варіантність в офіційному жіночому іменослові України: між нормою й аномалією 183

РЕЦЕНЗІЇ

Степаненко Микола Пасіонарна сила поетичного слова Володимира Калашника 196

CONTENTS

TO THE 150-th ANNIVERSARY OF THE BIRTHDAY OF LESIA UKRAINKA

<i>Svitlana Yermolenko</i> «HOW TO TEACH THE INDIFFERENT TO FEEL? HOW TO AWAKEN THE MIND THAT FOUNDED?»	7
<i>Lyubov Matsko, Olesia Sydorenko</i> THE IMPORTANCE OF LINGUISTICITY OF LESIA UKRAINKA IN THE DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN LITERARY LANGUAGE	19
<i>Olena Malenko</i> LESIA UKRAINKA: SPIRIT AND BODY (LINGUISTIC RECEPTION OF SPIRITUAL AND BODY MODES IN THE POETRY OF LESIA UKRAINKA)	36
<i>Svitlana Bybyk</i> LINGUOSOPHY «SLAVERY – FREEDOM» IN DRAMA OF LESIA UKRAINKA «IN THE CATACOMBS»	48
<i>Tetiana Kots</i> CHRISTIANITY VS THE IDEA OF FREEDOM IN THE LANGUAGE OF LESIA UKRAINKA	63
<i>Natalia Holikova</i> THE LINGUOCULTUREME OF «SONG» IN THE POETIC DISCOURSE OF LESIA UKRAINKA	77
<i>Nina Danylyuk</i> THE CRIMEA'S LINGUISTIC IMAGE IN THE POETRY OF LESIA UKRAINKA	88
<i>Svitlana Bohdan</i> ABOUT «TIJIBKO» AND NOT ONLY IN LESIA UKRAINKA'S LANGUAGE CREATION: IN SEARCH OF IDIOSYNCRASY	100
<i>Hanna Hadzhylova</i> THE LANGUAGE OF LESIA UKRAINKA'S DRAMA «RUFIN AND PRISCILLA»: TEXTUAL AND SEMANTIC ASPECT	115
<i>Anhelina Ganzha</i> LINGUOSOPHICAL RECEPTION OF DECODING OF DOCUMENTARY FILM TEXT (ON THE EXAMPLE OF FILMS ABOUT LESIA UKRAINKA)	134
<i>Iryna Samoilo</i> LESIA UKRAINKA'S LANGUAGE CREATION IN THE RECEPTION OF RESEARCHERS	150
<i>Anastasiia Petrenko</i> NATIONAL-PRECEDENT NAME OF LESIA UKRAINKA WOMAN IN THE RECEPTION OF SPEAKERS	163

A WORD IN AN ARTWORK

Zoreslava Shevchuk FUNCTIONAL LOAD OF GRADATION OF
EVALUATIVE MEANINGS IN WOMAN'S PORTRAIT
DESCRIPTIONS (BASED ON THE MATERIAL OF
MODERN UKRAINIAN WOMEN'S PROSE) 174

LANGUAGE AND TIME

Iuliia Makarets LANGUAGE AND TIME VARIATION IN THE
OFFICIAL FEMALE ONOMASTICON OF UKRAINE:
BETWEEN NORM AND ABNORMALITY 183

REVIEWS

Mykola Stepanenko THE PASSIONAL POWER OF VOLODYMYR
KALASHNYK'S POETIC WORD..... 196